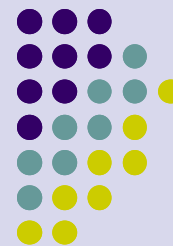
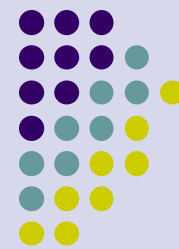

Hlavní líčení a další typy zasedání soudu v trestním řízení Zvláštní způsoby řízení

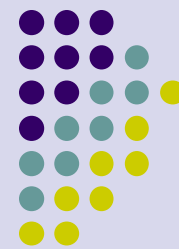
Přednáška na katedře trestního práva
PrF MU dne 20. 4. 2017

JUDr. František Púry, Ph.D.
Nejvyšší soud České republiky

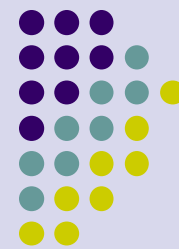
Jednání soudu v trestním řízení

- Hlavní líčení
- Veřejné zasedání
- Neveřejné zasedání
- Vazební zasedání
- Rozhodnutí mimo jednání
- Odlišnost od
 - stadií trestního řízení
 - způsobů rozhodnutí

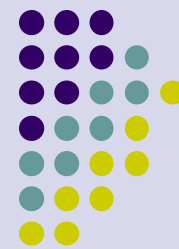
Jednání soudu v trestním řízení

- Kdo jedná a rozhoduje
 - senát
 - samosoudce
 - předseda senátu (soudce)
- Jakými rozhodnutími se rozhoduje
 - rozsudkem (odsuzujícím, zprošťujícím)
 - trestním příkazem
 - usnesením
 - rozhodnutími svého druhu (příkaz apod.)

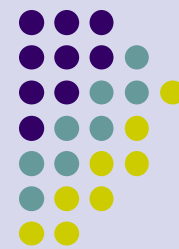
Rozhodná právní úprava

- Trestní řád
 - § 73d až § 73g, § 196 až § 230, § 232 až § 238, § 240 až § 244 TŘ
- Zákon o soudnictví ve věcech mládeže, zákon o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim – procesní odchylky od TŘ
 - § 52 až § 58, § 61 až § 67 ZSM
 - § 28 až § 37 ZTOPO
- Jiné předpisy
 - jednací řád pro soudy, vnitřní a kancelářský řád soudů
 - LPS, zákon o sudech a soudcích, zákon o advokacii, další zvláštní normy

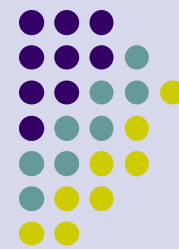
Hlavní líčení

- Má subsidiární povahu, protože se koná, jen když
 - nebylo rozhodnuto jinak při předběžném projednání obžaloby (§ 185 až § 195 TŘ)
 - nebylo učiněno rozhodnutí mimo hlavní líčení (§ 231 TŘ)
 - nebyl vydán trestní příkaz nebo byl-li podán proti vydanému trestnímu příkazu odpor (§ 314e až § 314g TŘ)
- Koná ho jen soud prvního stupně
 - obvykle okresní soud
 - krajský soud ve věcech uvedených v § 17 TŘ

Význam hlavního líčení

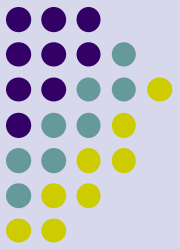
- Soud prvního stupně v něm rozhoduje o podané obžalobě (návrhu na potrestání)
 - platí zde obžalovací zásada
- Je těžištěm a vyvrcholením procesu dokazování
 - důkazy se zde provádějí zejména podle zásady ústnosti a bezprostřednosti, za účasti stran, popřípadě je strany přímo provádí
- Je zde nejširší účast stran trestního řízení a uplatnění jejich práv
 - navíc je hlavní líčení zásadně veřejné a veřejnost může být vyloučena jen výjimečně
- Uplatňují se v něm další zásady trestního řízení
- Jen v hlavním líčení může soud prvního stupně uznat obviněného vinným a uložit mu trest nebo ho zprostit obžaloby

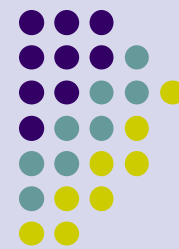
Příprava hlavního líčení

- Doručení obžaloby (návrhu na potrestání) určeným osobám, zejména obžalovanému
- Nařízení hlavního líčení
 - předvolání obžalovaného a dalších osob
 - vyrozumění jiných osob a subjektů
- Vydání určitého rozhodnutí nebo učinění jiných úkonů a opatření, např.
 - rozhodnutí o vazbě obžalovaného
 - rozhodnutí o spojení nebo vyloučení věci
 - opatřit potřebné důkazní prostředky (např. listiny)

Přítomnost osob u hlavního líčení

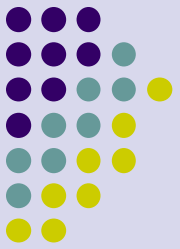

- **Obligatoční je stálá přítomnost**
 - všech členů soudního senátu (samosoudce)
 - zapisovatele
 - státního zástupce
- **Přítomnost obžalovaného**
 - zásadně má právo se zúčastnit hlavního líčení
 - musí být přítomen v určitých případech (§ 202 odst. 4 a 5 TŘ, § 64 odst. 1 ZSM)
 - jinak lze konat hlavní líčení v jeho nepřítomnosti
- **Přítomnost obhájce obžalovaného**
 - je nezbytná v případě nutné obhajoby (§ 202 odst. 4 TŘ)
- **Přítomnost jiných osob podle povahy řízení**

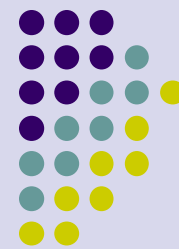
Průběh hlavního líčení

- Počátek hlavního líčení
 - zjištění přítomnosti osob
 - přednesení obžaloby (návrhu na potrestání)
 - uplatnění nároku poškozeného
- Dokazování v hlavním líčení
 - obecné zásady a postupy při dokazování
 - zvláštnosti při hlavním líčení (přečtení protokolů o výpovědích obviněných a svědků, možnost provedení důkazu stranou atd.)
- Závěr hlavního líčení
 - závěrečné řeči a poslední slovo obžalovaného
 - odročení hlavního líčení
- Rozhodnutí v hlavním líčení

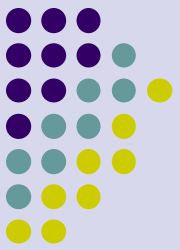
Rozhodnutí v hlavním líčení

- Rozhodnutí meritorní povahy
 - rozsudek
 - odsuzující
 - zprošťující
 - usnesení
 - o zastavení trestního stíhání
 - o schválení narovnání a zastavení trestního stíhání
 - o postoupení věci jinému orgánu

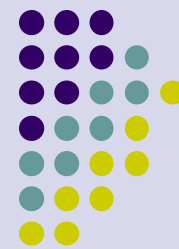
Rozhodnutí v hlavním líčení

- Rozhodnutí zatímní či jiné povahy
 - usnesení
 - o přerušení trestního stíhání
 - o předložení věci k rozhodnutí o příslušnosti soudu
 - o vrácení věci státnímu zástupci k došetření
 - jiná související rozhodnutí a opatření
 - o vazbě nebo o dalších zajišťovacích opatřeních
 - o vyloučení soudce z rozhodování
 - o podmíněném zastavení trestního stíhání

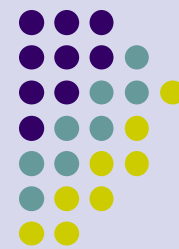
Rozhodnutí rozsudkem

- Meritorní rozhodnutí o podané obžalobě při zachování
 - totožnosti obžalovaného
 - totožnosti skutku
 - možnosti odchýlit se od právní kvalifikace skutku v obžalobě
- Totožnost skutku mezi obžalobou a rozsudkem je zachována, je-li
 - úplná shoda jednání i následku
 - shoda jednání při odlišném následku
 - shoda následku při odlišném jednání
 - částečná shoda jednání nebo následku v podstatných okolnostech

Rozhodnutí rozsudkem

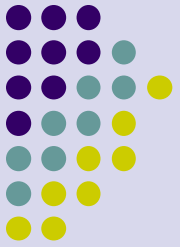
- Nepřichází-li v úvahu jiné rozhodnutí, jímž může být např.
 - o zastavení trestního stíhání
 - o postoupení věci jinému orgánu
 - o vrácení věci státnímu zástupci
- Odsuzující rozsudek
 - obžalovaný se uznává vinným spáchaným trestným činem a případně se mu ukládá sankce (trest a/nebo ochranné opatření) nebo se upouští od potrestání
- Zprošťující rozsudek
 - obžalovaný je zproštěn obžaloby z důvodů podle § 226 TŘ, protože
 - nebylo prokázáno, že se stal skutek, pro nějž je stíhán
 - v žalobním návrhu označený skutek není trestným činem
 - nebyl prokázáno, že tento skutek spáchal obžalovaný
 - obžalovaný není pro nepřičetnost trestně odpovědný
 - zanikla trestnost činu

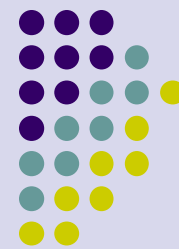
Rozhodnutí mimo hlavní líčení

- Mimo hlavní líčení lze rozhodnout ve veřejném nebo neveřejném zasedání o
 - zastavení trestního stíhání (obligatorním nebo fakultativním)
 - podmíněném zastavení trestního stíhání
 - schválení narovnání a zastavení trestního stíhání
 - přerušení trestního stíhání
 - odstoupení od trestního stíhání mladistvého

Veřejné zasedání

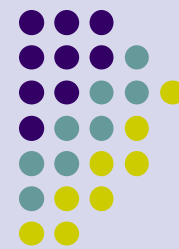

- Koná se v případech, kdy
 - nepřichází v úvahu hlavní líčení
 - nepostačuje neveřejné zasedání nebo nejde o vazební zasedání
 - zákon předepisuje jeho konání
 - mohou ho konat soudy všech stupňů
- Rozhoduje se v něm o otázkách různého významu, např.
 - o schválení dohody o vině a trestu
 - o předběžném projednání obžaloby
 - rozhoduje-li soud mimo hlavní líčení
 - o ochranných opatřeních, o výchovných opatřeních u mladistvého
 - o trestu nebo o výkonu trestu ve stanovených případech
 - o odvolání
 - o mimořádných opravných prostředcích atd.

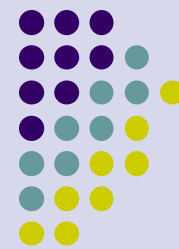
Veřejné zasedání

- Účast osob u veřejného zasedání
 - vždy členové senátu (samosoudce) a zapisovatel
 - zpravidla státní zástupce
 - nutná účast osob předvolaných
 - možná účast osob vyrozuměných
- Dokazování může být obdobné jako u hlavního líčení
 - výslechy osob, čtení protokolů o výpovědích, listinné a jiné důkazy
- Rozhoduje se rozsudkem nebo usnesením
- V některých směrech se použijí ustanovení o hlavním líčení (§ 238 TŘ)
 - veřejnost, řízení veřejného zasedání, jeho počátek a odročení

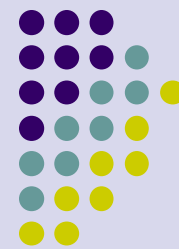
Neveřejné zasedání

- Koná se v případech, kdy
 - nepřichází v úvahu hlavní líčení
 - není nutné veřejné zasedání nebo nejde o vazební zasedání
 - zákon to připouští nebo není výslovně stanovena žádná forma jednání
 - mohou ho konat soudy všech stupňů, nikoli však samosoudce
- Rozhoduje se v něm o otázkách různého významu, a to i alternativně k možnému veřejnému zasedání, např.
 - rozhoduje-li soud mimo hlavní líčení
 - o předběžném projednání obžaloby
 - v souvislosti s výkonem trestu ve stanovených případech
 - o odvolání, o stížnosti
 - o mimořádných opravných prostředcích atd.

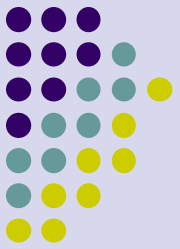
Neveřejné zasedání

- Účast osob u neveřejného zasedání
 - vždy jen členové senátu a zapisovatel
 - žádné další osoby nejsou přítomny ani se nepředvolávají či nevyrozumívají
- Dokazování se zpravidla neprovádí
 - zásadně se vychází jen z obsahu spisu
 - lze doplnit důkazy přečtením protokolů a jiných písemností
- Rozhoduje se jen usnesením, které se vyhlásí, ale nikoli veřejně

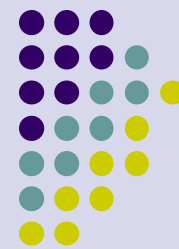
Vazební zasedání

- Realizuje právo obviněného na tzv. slyšení před rozhodnutím o vazbě
- Koná se subsidiárně, pokud soud nerozhoduje v hlavním líčení nebo ve veřejném zasedání
 - přichází v úvahu zejména v přípravném řízení
- Kombinuje prvky veřejného a neveřejného zasedání
- Rozhoduje se v něm jen o vazbě obviněného
 - obligatorně
 - rozhoduje-li soud o vzetí obviněného do vazby mimo hlavní líčení nebo veřejné zasedání
 - fakultativně v jiných případech
 - když o to obviněný požádá, nejde-li o výjimky podle § 73d odst. 3 TŘ
 - když to soud (soudce) považuje za potřebné

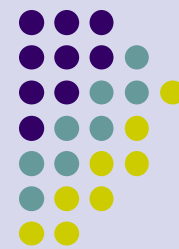
Vazební zasedání

- Účast osob u vazebního zasedání
 - vždy jen členové senátu nebo soudce a
 - obviněný, o jehož vazbu jde
 - není povinná účast státního zástupce ani obhájce obviněného
 - není možná účast veřejnosti
- Dokazování se zpravidla neprovádí
 - zásadně se vychází jen z obsahu spisu
 - obviněný a státní zástupce přednáší svůj návrh a vyjádření
- Rozhoduje se jen usnesením, které se vyhlásí, ale nikoli veřejně

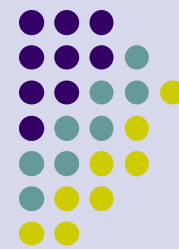
Zvláštní způsoby řízení

- Odchylky od standardního průběhu trestního řízení, vyvolané potřebou
 - urychlení a zjednodušení řízení a rozhodnutí
 - respektovat zájmy poškozeného
 - přihlížet k zvláštnostem mladistvých nebo právnických osob
 - zohlednit zvláštnosti předmětu řízení
 - respektovat další okolnosti

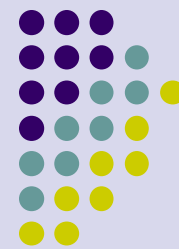
Zvláštní způsoby řízení

- Právní úprava
 - zčásti v trestním řádu
 - zvláštní ustanovení § 291 až § 314s TŘ
 - nesou-li zde odchylky, uplatní se obecná úprava (§ 290 TŘ)
 - zčásti ve zvláštním zákoně
 - zákon č. 218/2003 Sb., o soudnictví ve věcech mládeže, ve znění pozdějších předpisů
 - zákon č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim
 - není-li zde zvláštní úprava, použije se trestní řád

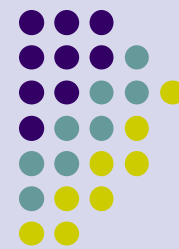
Zvláštní způsoby řízení

- Řízení ve věcech mladistvých
 - podle zákona č. 218/2003 Sb., o soudnictví ve věcech mládeže, ve znění pozdějších předpisů
- Řízení proti uprchlému
 - podle § 302 až § 306a TŘ
- Podmíněné zastavení trestního stíhání
 - podle § 307 a § 308 TŘ
- Narovnání
 - podle § 309 až § 313 TŘ
- Řízení před samosoudcem
 - podle § 314a až § 314g TŘ
 - včetně rozhodnutí trestním příkazem (§ 314e až § 314g TŘ)

Zvláštní způsoby řízení

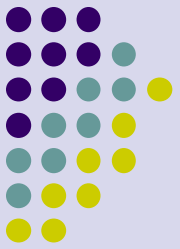
- Řízení po zrušení rozhodnutí nálezem Ústavního soudu
 - podle § 314h až § 314k TŘ
- Přezkum příkazu k odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu a příkazu k zjištění údajů o uskutečněném telekomunikačním provozu
 - podle § 88 odst. 8, § 88a odst. 2 a § 314l až § 314n TŘ
- Řízení o schválení dohody o vině a trestu
 - podle § 175a, § 175b a § 314o až § 314s TŘ

Vysvětlivky

- TŘ – zákon č. 141/1961 Sb., trestní řád, ve znění pozdějších předpisů
- ZSM – zákon č. 218/2003 Sb., o soudnictví ve věcech mládeže, ve znění pozdějších předpisů
- ZTOPO – zákon č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim, ve znění pozdějších předpisů

Závěrem

- Děkuji za pozornost
- Dotazy?
- Na shledanou